

Stichting Zikna

Naar nieuw Elan in zorgend Joods Nederland

Beleidsplan 2011-2013 Stichting Zikna

Inhoudsopgave

Inleiding

Wat betekent dit in praktijk?

Het verschil

Realisatie, de ouderen

Realisatie, de jongeren

Fondswerving en personele invulling

Inleiding

Het streven van Stichting Zikna is erop gericht een lacune in de Nederlandse joodse zorgsector op te vullen. De beleidsinhoud richt zich daarbij met name op bejaarde joodse Nederlanders en op gezinnen met chronisch zieke joodse kinderen. Het betreft hier joodse pastorale zorg in aanvulling op professionele zorg die wordt geleverd.

Wat betekent dit in praktijk?

In de achterliggende periode is het vermoeden ontstaan dat er behoefte is aan meer zorg onder bejaarde joodse Nederlanders. Een in 2010 gehouden onderzoek onder bejaarde joodse Nederlanders heeft dit vermoeden bevestigd. (Klik hier om naar dit onderzoek te gaan).

Uit dit onderzoek bleek dat een meerderheid van de joodse bejaarden behoefte heeft aan een "vertrouwenspersoon die beschikbaar is voor gesprekken over zingeving- en existentiële vragen". In principe behoort dit tot het takenpakket van bestaande zorgverleners. Het onderzoek wees uit dat hier echter onvoldoende in wordt voorzien. Het onderzoek concludeert: "Het feit dat velen niet die personen in hun naaste omgeving hebben die hun tot steun kunnen zijn in deze fase - van hun leven - is des te meer reden om dit gestructureerd op te zetten".

De stichting Zikna heeft besloten dit op te pakken.

Zikna wil daar waar er een tekort aan professionele pastorale zorg is, deze pastorale zorg gaan bieden, voor joodse ouderen en dan speciaal voor hen die een WO2 verleden hebben (ook 2e generatie). Deze zorg staat op dit moment extra onder druk door de aangekondigde bezuinigingen.

Het verschil

Waarin verschilt Zikna van andere joodse organisaties werkzaam in de zorg?

Er zijn in Joods Nederland rabbijnen, er is een grote organisatie op het gebied van maatschappelijke zorg. Wat voegt Zikna hieraan toe?

1. Onafhankelijkheid

Het unieke van Zikna is dat wij in de eerste plaats onafhankelijk zijn. De pastorale zorg die er wordt gegeven is veelal kerkgenootschappelijk georganiseerd. Recent onderzoek (De joden in Nederland, anno 2009) heeft getoond dat slechts 16% van de joden in Nederland een binding heeft met een kerkgenootschap. De overige 84% niet. Zij vallen dus ook buiten het bereik van de via kerkelijke organisaties aangeboden zorg. Wij willen uiteindelijk groeien naar een organisatie die iets betekent voor die 84% en ook voor hen die tot de 16% behoren, maar onvoldoende zorg krijgen.

2. Pastorale zorg

Een maatschappelijk werker houdt zich in eerste instantie bezig met fysieke leefomstandigheden. Een psycholoog werkt vanuit een wetenschappelijk referentiekader. Hij geeft geen waardeoordeel over iemands levensbeschouwing. Hij komt met een wetenschappelijk oordeel en een daarop gebaseerd plan van aanpak. Deze professional heeft een relatie als een dokter met een patiënt.

In de pastorale zorg is er ten eerste sprake van de authenticiteit waarmee de pastorale werker de ander tegemoet treedt. Dit doet hij tegen een horizon van transcendente waarden (levensbeschouwing) die betrokken wordt bij het gesprek en ten derde enige mate van spiritualiteit (Tom Jorna, Echte woorden blz 26). Teneinde de cliënt goed te begrijpen komen psychologische inzichten natuurlijk van pas. Maar omdat de pastoraal werker ook op een existentieel niveau bezig is, is dit niet de (enige) basis van de gesprekken.

Hij is echter geen rabbijn. Het gaat om het welzijn van de ander, niet om het voorschrijven van wat de godsdienst zegt. De pastorale werker is natuurlijk wel een collega van andere zorgverleners. Hij verwijst door en hij overlegt waar dat nodig en raadzaam is.

3. Spiritualiteit en intermenselijke relaties

De pastoraal werker kijkt ook naar de spiritualiteit in het leven van de cliënt. Deze spiritualiteit heeft ook een wisselwerking met betrekking tot de relaties van de cliënt.

De pastoraal werker zal dat proberen te analyseren en in kaart te brengen. Hij beschouwt dit als waardevol in en voor het gehele proces.

4. Opleiding

Zikna wil gebruik maken van moderne inzichten en benaderingswijzen. De opleiding tot pastoraal werker op HBO niveau staat hierbij model. Het joodse publiek verschilt in een aantal opzichten van het publiek wat een protestantse of katholieke pastoraal werker tegenkomt. Veel methoden zijn daarop gericht. Wij zien juist een uitdaging om diverse methoden geschikt te maken voor de joodse kring.

Een voorbeeld ter illustratie. Er wordt een bezoek afgelegd aan iemand die nooit naar de synagoge gaat. De pastoraal werker ziet zich dan niet direct geroepen hierop aan te sturen of aan te dringen. Hij kan wel aanreiken dat er ook thuis mogelijkheden zijn om een spirituele- / gebedservaring te hebben.

Realisatie, de ouderen

Teneinde voorgaande te realiseren starten wij voor deze doelgroep met twee projecten.

Het eerste project heet “Jad Lazaken”, Geef een hand aan de oudere.

Wat gaan wij doen? Wij willen niet zomaar bij een bejaarde binnen komen een gesprek hebben en vervolgens weer weggaan. Dat geeft uiteraard eventjes een goed gevoel. Maar wij willen meer betekenen. Wij willen de ouderen het gevoel geven dat er echt iemand is die meedenkt, iemand die hen begeleidt. Hiertoe wenden wij de recent ontwikkelde “Nochach” benadering aan.

Nochach betekent letterlijk tegenover. Maar in Tenach (Bijbel) betekent het veel meer. Het staat voor betrokkenheid, voor een relatie om oprecht en met gevoel tegenover elkaar te staan in het geloof dat iedere menselijke relatie wordt gevoed, inhoud krijgt en kan groeien door de input van de ander. Klik hier om meer te lezen over het Nochach Concept - een nieuwe visie over menselijke relaties.

Het tweede project luidt “Tikwa la-acharitech” oftewel: Uiteindelijk is er hoop.

Wij geloven dat er een leemte is in joods pastorale kring in Nederland met betrekking tot de opvang van hen die een oorlogsverleden hebben. Zikna ziet mogelijkheden om hier vernieuwend zorg aan te bieden. Wij denken aan moderne therapieën zoals contextuele therapie, maar ook kunstgesprekken en een bepaalde vorm van drama en narrativiteit. (*)

Wij willen dit gaan ontwikkelen en nieuwe methoden toepassen in samenwerking met professionals die in dit veld werkzaam zijn. Klik hier voor een uiteenzetting over Speciale Therapieën.

(*) Met narrativiteit wordt narratieve begeleiding bedoeld. Hierbij staan de teksten van de gesprekspartner centraal. De gesprekspartner wordt uitgenodigd en gemotiveerd om via het bewerken van zijn teksten kritisch op zichzelf en zijn functioneren te reflecteren teneinde een bredere eventueel nieuwe en ieder geval meer vitale kijk op het leven te ontwikkelen. (Blz 75, narratieve begeleidingskunde Han Banning en Marianne Banning-Mul, Nelissen Soest 2005.)

Realisatie, de jongeren

De tweede doelgroep waar wij ons voor in willen zetten betreft chronisch zieke joodse kinderen en hun ouders. Wij kijken hierbij zowel naar kinderen met fysieke als kinderen met psychische klachten. Bij deze families is vaak sprake van een complexe situatie. Hierbij spelen fysieke, emotionele, geestelijke en vaak ook financiële aspecten mee. De ouders proberen zich economisch staande te houden in de hectische maatschappij van 2010. Daarnaast moeten zij hun probleemkind verzorgen en vervolgens het restje aandacht wat er nog over is aan de eventuele andere kinderen en/of aan zichzelf besteden.

Hierin kan alleen voorzien worden door een professionele hulpverlener die gesteund wordt door een team betrokken particulieren en professionals. Zikna wil zich inzetten voor deze chronisch zieke joodse kinderen en hun families.

Hiertoe starten wij het project “Chaj Lajeled”, leven voor het kind.

Hoe willen wij te werk gaan? De door Zikna te financieren, professioneel opgeleide joods pastorale hulpverlener zal op discrete wijze in contact treden met de gezinnen. Deze persoon zal vervolgens gaan spreken met, in eerste instantie de ouders, maar ook met medici en/of psychologen, orthopedagogen om te bekijken wat er zowel geestelijk als materieel nodig is en hoe daarin kan worden voorzien. Het gezin gaat door de geboden zorg beter en rustiger gaan functioneren, waardoor de kwaliteit van leven van dit kind en de andere in het gezin aanwezige kinderen een stuk groter wordt. Wij kiezen hierbij bewust voor een joods pastoraal werker omdat deze beter aansluit bij de achtergrond van de betrokken gezinnen.

Fondswerving en personele invulling

De stichting is geregistreerd bij de KvK. Een aanvraag bij de belastingdienst teneinde de ANBI status te verkrijgen is reeds gehonoreerd.

Momenteel is onze stichting bezig fondsen te genereren. Deze drie projecten zijn niet gebaat bij een projectduur van een jaar. Wij gaan in eerste instantie uit van een duur van drie jaar. Hiertoe hebben wij een drie jarige begroting opgesteld. Deze voorziet in het aanstellen van een professioneel pastoraal werker, die voor 0,5 FTE in dienst zal treden en deze projecten in gang zal zetten. De stichting werft vrijwilligers die de pastoraal werker gaan ondersteunen. De stichting doet een beroep op haar relaties en netwerk om zo voldoende bronnen te benaderen die de benodigde fondsen zullen verstrekken.

Zikna zal ook beleid ontwikkelen met betrekking tot de "eigen bijdragen" van diegenen die van Zikna's diensten gebruik zullen maken. Zikna wil voor iedereen toegankelijk zijn. Het is niet onredelijk om een tegenprestatie te vragen, daar waar dat voor de gebruiker mogelijk is. Hierbij zal ook verschil gemaakt worden tussen incidentele bezoeken en bezoeken die frequenter plaats vinden. Het is voorbarig om inkomsten uit deze hoek ook daadwerkelijk te begroten. Zeker in de aanloop fase zal dit geen substantieel bedrag zijn.

De stichting heeft een ambtelijk secretaris aangesteld die vooralsnog onbezoldigd, doende is deze fondsen te genereren. Gezien het benodigde bedrag dient het alleszins mogelijk te zijn tegen het einde van 2010 voldoende fondsen te hebben gegenereerd om de genoemde 0,5 FTE aanstelling voor in eerste instantie 2011 mogelijk te maken. De stichting hoopt deze aanstelling vervolgens voort te kunnen zetten gedurende 2012, 2013 en de jaren daarna. De beoogde medewerker zal ook de taak van ambtelijk secretaris uitoefenen. Daarnaast zal secretariële ondersteuning worden gezocht in de vrijwilligerssfeer.

Het bestuur zal eind november een besluit nemen met betrekking tot deze aanstelling.

Uiteraard zal er actief worden doorgegaan met fondswerving totdat de benodigde 140.000 euro voor de periode 2011-2013 binnen is. Voor de jaren daarna is het streven van het bestuur steeds voor een jaar vooruit voldoende fondsen ter beschikking te hebben.

Zikna wil nieuw elan blijven brengen. Het is ons voornemen om begin 2013 te besluiten welke vernieuwende projecten wij in de jaren 2014-2016 gaan doen.

Dit alles gaat onder het motto: "Naar nieuw elan in zorgend joods Nederland".

Wij geloven dat wij een nieuw concept kunnen aanbieden welke uiteindelijk uitstraling heeft naar heel joods Nederland. De positieve reacties tot nu toe zijn ons een steun in de rug.

Amsterdam, oktober 2010 / chesjwan 5771

Namens Zikna,

S. K., Ambtelijk Secretaris.